

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติ
การรับรู้ความสามารถตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

Relationships between Personal Factors, Satisfaction, Perception of Self-efficacy,
Learning Achievement, and Competency in Community Health Practice
of Nursing Students, Siam University

ชนิดา มัททวงกูร วท.ม.*
สุขศิริ ประสมสุข ปร.ค.*

Chanida Mattavangkul M.Sc.*
Suksiri Prasomsuk Ph.D.*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติ การรับรู้ความสามารถตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ และเติมข้อมูลในช่องว่าง จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 ด้านความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 13 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .893 และส่วนที่ 3 การรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 35 ข้อ มีค่าแอลฟาเท่ากับ .937 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติวิเคราะห์ ใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และไคสแควร์

ผลการวิจัย

1. ประชากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน การรับรู้ความสามารถของตนเองในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน และผลสัมฤทธิ์

* อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

* Instructor in Faculty of Nursing, Siam University

ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 77.8, 72.2 และ 46.4 ตามลำดับ) ส่วนสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ส่วนมากอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 58.3)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ($\chi^2 = 5.608, p = .018$) และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ($r = .543, p < .001$)

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การรับรู้ความสามารถตนเอง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, สมรรถนะ, การพยาบาลอนามัยชุมชน

Abstract

This descriptive research aimed to study the relationship between personal factors, satisfaction, perception of self-efficacy, learning achievement, and competency in Community Health Nursing Practice. The sample was 72 students in the 4th year, Faculty of Nursing, Siam University in the academic year 2006. The research instrument was a questionnaire which divided into 3 parts. Part 1 was the personal factors, consisted of 8 items which was filled in the blank or choices chosen. Part 2 was the satisfaction of Community Health Nursing Practice, consisted of 13 items which was rating scale which reliability calculated by Cronbach's alpha coefficient was .893. And part 3 was the perception of self-efficacy in Community Health Nursing Practice, consisted of 35 items which was rating scale which reliability by Cronbach's alpha coefficient was .937. Statistics used were descriptive statistics: percentage, mean, and standard deviation; and analytic statistics were Pearson's Product Moment Correlation, and Chi-square test.

The findings showed as follows:

1. Most of samples had the satisfaction, perception of self-efficacy in Community Health Nursing Practice, and learning achievement in theoretical of Community Health Nursing at the moderate level (77.8%, 72.2%, and 46.4% respectively), while competency in Community Health Nursing Practice was at the good level (58.3%).

2. Factors correlated to competency in Community Health Nursing Practice were gender ($\chi^2 = 5.608, p = .018$), and self-efficacy in Community Health Nursing Practice ($r = .543, p < .001$).

Keywords: satisfaction, perception of self-competency, learning achievement, competency, community health nursing

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันระบบบริการสาธารณสุขของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการต่างๆ ทางสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถเข้าถึงบริการ ได้ตามความจำเป็นโดยเสมอภาคกัน ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน จึงเกิดมีการปฏิรูประบบสุขภาพขึ้น เพื่อให้เกิดระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ อันประกอบด้วย ความเสมอภาค (Equity) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คุณภาพ (Quality) และความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (Social accountability) ดังนั้น บริการสุขภาพที่พึงประสงค์จึงต้องเอื้อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดย สะดวก รวดเร็ว ประหยัด คุ่มทุน เป็นไปตามมาตรฐาน (Standard) ไร้ข้อผิดพลาด (Zero defect) เกิดผลลัพธ์ที่ดี (Good outcome) และเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ (Satisfaction) ดังนั้น บุคลากรในวิชาชีพพยาบาลจึงได้รับผลกระทบโดยตรงจากการปฏิรูประบบสุขภาพดังกล่าว ดังที่ ทศนา บุญทอง (2543 อ้างใน ปิ่นนเรศ กาศอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์ และ ลลิตา เดชาวุธ, 2546:1)¹ ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากรัฐมีการกำหนด คุณลักษณะระบบบริการสาธารณสุขที่พึงประสงค์ ให้เป็นบริการที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ เป็นบริการที่มีลักษณะเป็นองค์รวม มีการดูแลอย่างต่อเนื่องและเป็นการส่งเสริมสุขภาพเชิงรุก โดยให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเอง และอยู่บนพื้นฐานของค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ซึ่งพยาบาลจะเป็นบุคลากรหลักใน

การที่จะทำให้เกิดระบบบริการสาธารณสุขที่พึงประสงค์ดังกล่าวได้ โดยเฉพาะการพยาบาลระดับปฐมภูมิ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในชุมชนทั่วไป ที่มุ่งให้การพยาบาลแก่ประชาชนทุกวัย เน้นการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเจ็บป่วย การคัดกรองเบื้องต้น การดูแลรักษาผู้ที่เจ็บป่วย ไม่รุนแรง การส่งต่อตลอดจนการส่งเสริมศักยภาพของประชาชนในการดูแลตนเอง ด้านสุขภาพได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากแนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับบทบาทหน้าที่ของพยาบาลที่จะต้อง ปฏิบัติงานในชุมชนให้มากขึ้น และมีบทบาทขยายที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของประชาชนในชุมชน การส่งเสริมความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น ดังจะเห็นว่าบทบาทของพยาบาลในชุมชนไม่ได้มีเพียงการพยาบาลใน 4 มิติเช่นเดิมเท่านั้น แต่การปฏิบัติงานในชุมชนของพยาบาล ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปจะต้องมีลักษณะการบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาลและสาธารณสุขศาสตร์ เข้ากับศาสตร์แขนงอื่น ๆ ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงได้มีการปรับปรุงการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบสุขภาพของประเทศ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานระดับปฐมภูมิให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อนึ่ง การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาล มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหลายประการ อาทิ จากผลการศึกษาของ สมใจ วินิจกุล สุมิตรา สิทธิฤทธิ์ และสุภาวดี

เครือข่ายติด (2538: ก-ข)² พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานภาคสนามของนักศึกษาพยาบาล ขณะที่ แบนดูรา (Bandura, 1986 อ้างใน สพรังศักดิ์ จุลเดช, 2540: 30)³ มีความเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถตนเอง จะมีผลต่อการกระทำของบุคคล โดยบุคคลอาจมีความสามารถไม่แตกต่างกัน แต่อาจมีพฤติกรรมที่มีคุณภาพแตกต่างกัน แม้แต่ในตัวบุคคลเดียวกัน หากรับรู้ความสามารถของตนเอง ในสภาพการณ์ที่แตกต่างไป ก็อาจแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกันได้

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำสาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ซึ่งรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชา การพยาบาลอนามัยชุมชน และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติงานของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสุขภาพของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน การรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน และสมรรถนะ ในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน และการรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา แหล่งทุนการศึกษา และแหล่งฝึกในวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา

2. ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา

3. การรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนของนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ปีการศึกษา 2549 ที่เป็นประชากรตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 72 คน

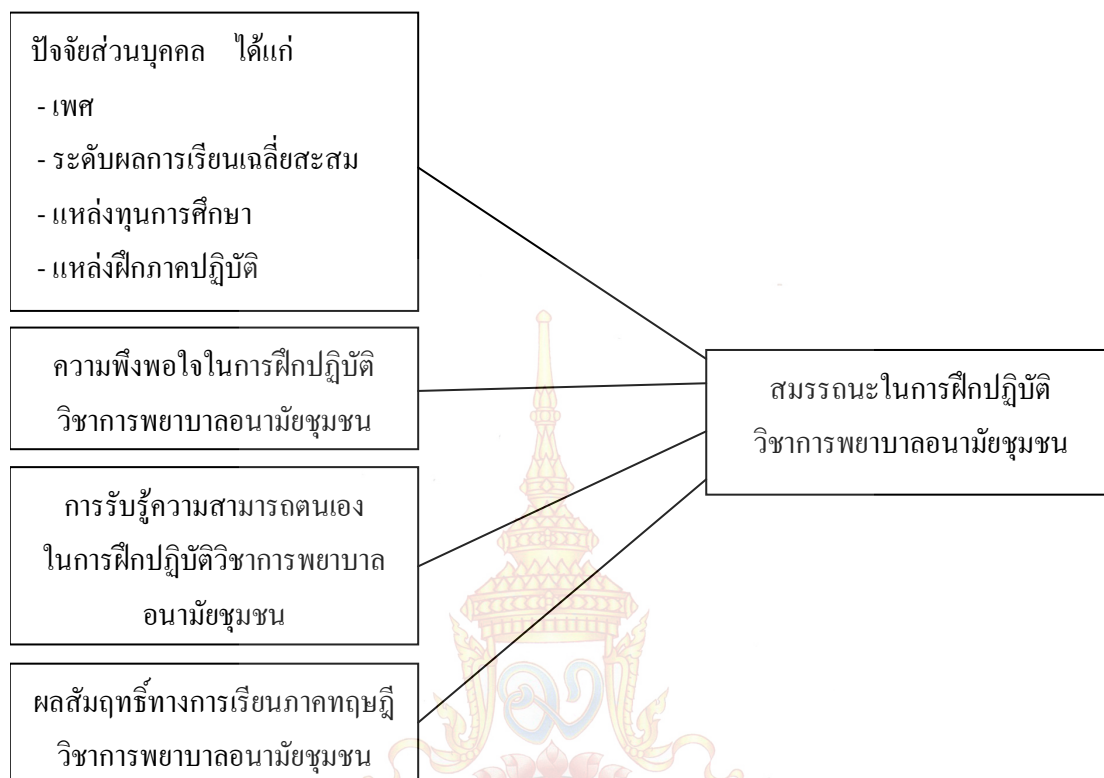
2. ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติ วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน หมายถึง ความรู้สึก หรือความคิดเห็น การเห็นคุณค่า การยอมรับ ของนักศึกษาในเรื่องของกิจกรรม ที่มอบหมาย อาจารย์นิเทศ พยาบาลพี่เลี้ยง สถานที่หรือแหล่งฝึก ระยะเวลาในการฝึก และสื่อในการฝึกเช่น วัสดุอุปกรณ์เอกสาร ตำรา ฯลฯ ซึ่งประเมินได้โดยใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน หมายถึง ระดับ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยในรายวิชาทฤษฎีจำนวน 2 รายวิชา ได้แก่ วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 และ 2

4. การรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการ ฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถตนเอง ของนักศึกษาในการให้การพยาบาลแก่ผู้รับ บริการในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ครอบครัว และประชาชน ทั้งที่มีภาวะสุขภาพดี ภาวะเสี่ยงทางสุขภาพ และภาวะเจ็บป่วย ทั้งระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง โดยการให้การ พยาบาลจะต้องสอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของผู้รับบริการ มีการบูรณาการ องค์ความรู้ทั้งด้านการพยาบาลสาธารณสุข และศาสตร์แขนงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้ บริการครอบคลุม 4 มิติคือ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟู สุขภาพ ซึ่งประเมินได้โดยใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. สมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชา การพยาบาลอนามัยชุมชน หมายถึง ความสามารถ ของนักศึกษาในการให้การพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ตามที่กำหนดในหลักสูตร ซึ่งเป็นคำเน้นการประเมินความสามารถที่ นักศึกษาได้ปฏิบัติงานการพยาบาลอนามัยชุมชน ตามเกณฑ์สมรรถนะของรายวิชาดังกล่าวโดย อาจารย์นิเทศประจำวิชาเป็นผู้ประเมิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน การรับรู้ความสามารถตนเองในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 72 คน ที่ผ่านการเรียนในรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมข้อมูลในช่องว่าง จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ และส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพยาบาลอนามัยชุมชนตรวจสอบความตรงในเนื้อหา และความครอบคลุมของปัญหาที่ต้องการศึกษา และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ในส่วนที่ 2 ด้านความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติ มีค่าแอลฟาเท่ากับ .893 และส่วนที่ 3 ด้านการรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติ มีค่าแอลฟาเท่ากับ .937

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความยินยอมในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งนักศึกษาที่เข้าร่วมในการวิจัยมีสิทธิที่จะไม่ตอบแบบสอบถาม หรือยกเลิกการตอบเมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลใดๆ ต่อนักศึกษา เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการภายหลังจากที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้สำเร็จการศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2. รวบรวมแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analyti Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ใช้การคำนวณค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และค่าไคสแควร์ (Chi-square)

ผลการวิจัย

คุณลักษณะของประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 72 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 84.7) ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา

อยู่ระหว่าง 2.50 – 2.99 (ร้อยละ 45.1) แหล่งทุนการศึกษาเป็นทุนกู้ยืม จากรัฐบาล (กยศ./กรอ.) มากที่สุด (ร้อยละ 50.0) ด้านความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติการรับรู้ความสามารถตนเองในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชาการ

พยาบาลอนามัยชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 77.8, 72.2 และ 46.4 ตามลำดับ) ส่วนสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติการวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 58.3) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะต่างๆ

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D
1. เพศ			-	-
หญิง	61	84.7		
ชาย	11	15.3		
2. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา (GPA)			2.85	0.42
2.00 – 2.49	11	15.5		
2.50 – 2.99	32	45.1		
3.00 – 3.49	26	36.6		
≥ 3.50	2	2.8		
3. แหล่งทุนการศึกษา			-	-
กยศ./กรอ.	36	50.0		
ทุนส่วนตัว	31	43.1		
อื่นๆ	3	4.2		
มูลนิธิราชประชานุเคราะห์	2	2.8		
4. แหล่งฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน			-	-
สถานีอนามัย 1	35	48.6		
สถานีอนามัย 2	37	51.4		
5. ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน			52.17	4.39
น้อย (≤ 47)	7	9.7		
ปานกลาง (48 - 56)	56	77.8		
มาก (≥ 57)	9	12.5		
6. การรับรู้ความสามารถ ตนเอง ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน			137.71	11.13
น้อย (≤ 126)	11	15.3		
ปานกลาง (127 - 148)	52	72.2		
มาก (≥ 149)	9	12.5		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี วิชาปฏิบัติการพยาบาล อนามัยชุมชน			2.82	0.45
พอใช้ (2.00 – 2.49)	9	13.0		
ปานกลาง (2.50 – 2.99)	32	46.4		
ดี (3.00 – 3.49)	19	27.6		
ดีมาก (≥ 3.50)	9	13.0		
2. สมรรถนะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน			3.14	0.32
ปานกลาง (2.50 – 2.99)	12	16.7		
ดี (3.00 – 3.49)	42	58.3		
ดีมาก (≥ 3.50)	18	25.0		

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การรับรู้ความสามารถตนเองในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน ($r = .543, p < .001$) ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
1. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา	.190	.120
2. ความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน	.098	.424
3. การรับรู้ความสามารถตนเองในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน	.543	<.001 *
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน	.052	.672

* ระดับนัยสำคัญ < .05

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนด้วยค่าไคสแควร์ พบว่าเพศมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ($\chi^2=5.608, p=.018$) ส่วนแหล่งทุนการศึกษาและแหล่งฝึกภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

ตัวแปร	สมรรถนะในการฝึกปฏิบัติฯ		χ^2	p-value
	ปานกลาง	ระดับดีขึ้นไป		
1. เพศ (n = 68)			5.608	.018*
- หญิง	9	52	(df = 1)	
- ชาย	5	6		
2. แหล่งทุนการศึกษา (n = 69)			.047	.829
- กู้ยืมรัฐบาล (กยศ./กรอ.)	6	24	(df = 1)	
- อื่นๆ	7	32		
3. แหล่งฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน (n = 68)			.036	.849
- สถานีอนามัย 1	6	27	(df = 1)	
- สถานีอนามัย 2	7	28		

* ระดับนัยสำคัญ < .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและการรับรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม แหล่งทุนการศึกษา และแหล่งฝึกภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน รวมถึงปัจจัยด้านความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนภาคทฤษฎีในรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสมรรถนะการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

ในดานปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นนเรศ กาจอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์และลลิตา เดชาวุธ (2546)¹ ที่พบว่าผลการเรียนเฉลี่ยตลอดหลักสูตร ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนของนักศึกษา ส่วนสุวิทย์ สมานมิตร (อาจถึงใน นิษา วงษ์ชาญ และ

ศุภกานต์ ศรีมณี, 2547)⁴ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ในขณะที่การศึกษาของเบญจพร แก้วมีศรี และสุชะมิตร ทับทิมทอง (2548)⁵ ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคใต้ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ปิ่นนเรศ กาจอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์และลลิตา เดชาวุธ (2546)¹ ที่พบว่านักศึกษาเพศชายและหญิงในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งในประเด็นของปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศนี้จะเห็นว่าผลการวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหรือความสามารถในการฝึกปฏิบัติงาน ในขณะที่การวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษาเพศหญิงส่วนใหญ่มีสมรรถนะอยู่ในระดับดีขึ้นไป แต่นักศึกษาเพศชายที่มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลางกับระดับดีขึ้นไปมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 3) ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่นักศึกษาเพศหญิงและชายมีธรรมชาติที่แตกต่างกัน รวมถึงยังมีความสนใจ และความถนัดในการเรียนไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ ผลการศึกษานี้อาจมีข้อจำกัดในเชิงสถิติเนื่องจากจำนวนนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันมาก โดยที่นักศึกษาหญิงมีถึงร้อยละ 84.7 ขณะที่นักศึกษาชายมีเพียงร้อยละ 15.3 (ตารางที่ 1)

ด้านความพึงพอใจในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ผลการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากการศึกษาของปิยธิดา นิลศรีกุล และวรุณวรรณ ผาโคตร (2546)⁶ ที่พบว่าความพึงพอใจในปัจจัยของการฝึกปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติงานในคลินิกเฉพาะทางนรีเวชกรรมของนักศึกษาพยาบาล เช่นเดียวกับผลการศึกษาของสมใจ วินิจกุล, สุมิตรา สิทธิฤทธิ์และสุภาวดี เครือโชติกุล (2538: ก-ข)² ที่พบว่าความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานภาคสนามกระบวนการวินิจฉัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งสตราสและเซเลส (Strass & Sayles, 1966 อ้างใน ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์ และทิพย์วรรณ บุญยาภรณ์, 2548: 19)⁷ กล่าวว่าความพึงพอใจหรือเกิดความขัดแย้งในการปฏิบัติจะทำให้ประสิทธิภาพของงานลดลง อนึ่ง การที่ผลวิจัยในครั้งนี้ไม่เป็นไปตามแนวคิดดังกล่าว อาจเนื่องมาจากความพึงพอใจเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดพลังความคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ รวมถึงความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานด้วย (อรุณเหมรา, 2533 อ้างใน ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์ และทิพย์วรรณ บุญยาภรณ์, 2548: 20)⁷ ซึ่ง Goodrich ระบุว่า (1990 อ้างใน ปิ่นนเรศ กาจอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์และลลิตา เดชาวุธ, 2546: 36)¹ ความคิดสร้างสรรค์นี้เป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของพยาบาลทุกระดับประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานนั้น อาจต้องศึกษาตัวแปรอื่นๆ ร่วมด้วย

ด้านการรับรู้ความสามารถตนเองในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura, 1986 อ้างใน สพรังศักดิ์ จุลเดชะ, 2540: 30)³ ที่ว่าการรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self-Efficacy) จะมีผลต่อคุณภาพในการปฏิบัติพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ขณะที่ Orem (2001 cited in Repenning and Taylor (editors), 2001)⁸ อธิบายว่าการรับรู้สมรรถนะตนเองเป็นหนึ่งในพลังความสามารถ 10 ประการ ซึ่งนำไปสู่การลงมือปฏิบัติ โดยหากบุคคลมีการรับรู้สมรรถนะของตนเองสูง จะส่งผลให้มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้ดี รวมถึงมีความพยายามในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องด้วย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว โดยพบว่า การรับรู้ความสามารถตนเองของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับสมรรถนะในการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน ($r = .543$, $p\text{-value} < .01$) มีตัวอย่างงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถตนเองกับพฤติกรรมต่างๆ เช่น จากการศึกษาของ Chibsamanoon (2000)⁹ ที่พบว่า การรับรู้สมรรถนะในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง และเบญจมาศ โรจนธรรกิจ (2546: 80)¹⁰ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎี วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิ่นนเรศ กาจอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์ และลลิตา เดชาวุธ (2546)¹ ที่พบว่า ผลการเรียนรู้วิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนภาคทฤษฎี ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนของนักศึกษา แต่แตกต่างจากผลการศึกษาของสมใจ วินิจกุล, สุมิตรา สิทธิฤทธิ์ และสุภาวดี เครือโชติกุล (2538: ก-ข)² ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานกระบวนการวินิจฉัยชุมชนบางด้าน ซึ่งในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ Bloom (1976: 139)¹¹ ได้เสนอแนวคิดว่ามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอยู่ 3 ประการ คือ 1) พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน 2) คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน อยากรู้ในสิ่งใหม่ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชาและสถาบัน การยอมรับความสามารถของตนเอง ฯลฯ และ 3) คุณภาพทางการเรียนการสอน (Quality of Instruction) ซึ่งหมายถึงประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำ การปฏิบัติ และแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสามารถของตนเองเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลถึงความสามารถหรือสมรรถนะในการปฏิบัติงานอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนตามการรับรู้ของนักศึกษาเปรียบเทียบกับการประเมินของอาจารย์พิเศษ
2. ควรมีการศึกษาติดตามสมรรถนะการปฏิบัติงานในชุมชนของนักศึกษาเป็นระยะๆ ตั้งแต่เริ่มเรียนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 ในชั้นปีที่ 3 ไปจนกระทั่งถึงชั้นปีที่ 4 ก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อดูแนวโน้มการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติของนักศึกษาเพิ่มเติม รวมถึงการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะดังกล่าวด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. ปิ่นนเรศ กาศอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์ และ ลลิตา เดชาวุธ. สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี. วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี. รายงานการวิจัย. (เอกสารอัดสำเนา), 2546.
2. สมใจ วินิจกุล, สุมิตรา สิทธิฤทธิ์ และสุภาวดี เครือโชติกุล. ความสามารถและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานภาคสนามกระบวนการวินิจฉัยชุมชนในชุมชนแออัดกรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย, 2538.
3. สพรังศักดิ์ จุลเดชะ. การประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปฏิบัติตามคำแนะนำในการรักษาของผู้ป่วยโรคปอด ณ ศูนย์โรคเขต 2 จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
4. นิษา วงษ์ชาญ และ ศุภกานต์ ศรีมณี. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม ชั้นปีที่ 3 และ 4. คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม. รายงานการวิจัย. (เอกสารอัดสำเนา), 2547.

5. เบญจพร แก้วมีศรี และ สุยะมิตร ทับทิมทอง. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคใต้. วารสารการศึกษาพยาบาล. ปีที่ 16 (3), 40–50, 2548.
6. ปิยธิดา นิลศรีกุล และวรุณวรรณ ผาโคตร. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในปัจจัยการฝึกปฏิบัติงานกับความสามารถปฏิบัติงานในคลินิกเฉพาะทางนรีเวชกรรม ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์. วารสารการศึกษาพยาบาล. 14 (2) พ.ค.-ส.ค., 2546.
7. ดวงแข วิทยาลัยนอร์ทอีสต์และทิพย์วรรณ บุญยาภรณ์. ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อระบบการบริหารของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. รายงานการวิจัย, 2548.
8. Repenning, K.M. and S.G. Taylor (editors). **Nursing Concepts of Practice**. (6th ed.). St. Louis: Mosby, 2001.
9. Chibsamanboon, Ubol. **A Study of Perceived Self – Efficacy and Self – Care Behavior of Chronic Renal Failure Patients**. A Thesis for the Degree of Master of Nursing Science (Adult Nursing), Mahidol University, 2000.
10. เบญจมาศ โรจน์ธนาภิก. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง วัฒนธรรมองค์กร ความยุติธรรม ในองค์กร กับผลการปฏิบัติงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
11. Bloom, B.S. **Human Characteristic and School Learning**. New York : McGraw – Hill, 1976.